

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL

Text tradus și redactat de Direcția Generală Agent Guvernamental.
Poate fi supus revizuirii redacționale.

SECȚIUNEA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 31893/03
PROCON S.R.L. c. Republicii Moldova

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului ("Curtea"), statuînd la 14 iunie 2016 într-o Cameră compusă din:

Işıl Karakaş, *Președinte*,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Valeriu Grițco,
Ksenija Turković,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani, *judecători*,
și Stanley Naismith, *Grefierul Secției*,
Examinînd cererea depusă la 7 iulie 2013,
Examinînd observațiile prezentate de Guvernul pîrît și cele prezentate ca
răspuns de către compania reclamantă,
Deliberînd, decide următoarele

ÎN FAPT

1. Compania reclamantă, Procon S.R.L., este o companie înregistrată în Moldova. Aceasta a fost reprezentată în fața Curții de dl F. Nagacevschi, avocat care practică în Chișinău.
2. Guvernul Republicii Moldova (Guvernul) a fost reprezentat de către agentul său, domnul L. Apostol.

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

3. Faptele cauzei prezentate de către părți pot fi rezumate după cum urmează.

A. Privatizarea spațiilor închiriate de către compania reclamantă

4. Compania reclamantă închiria o parte din demisolul unei clădiri, aflate în proprietatea statului (Centrul de Cultură și Artă Ginta Latină, "G-L"). Spațiile erau amenajate pentru a fi utilizate ca bar ("barul").

5. Prin decizia nr.37 din 30 iunie 1998 a Comisiei republicane de privatizare a obiectelor arendate ("Comisia", o subdiviziune a Departamentului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, ("Departamentul")) s-a permis privatizarea barului și s-a stabilit un preț initial de 423,390 lei ("MDL", echivalentul aproximativ a 57,373 dolari ("USD") la acel moment). La 21 august 1998, Comisia a adoptat decizia nr. 40 care permitea companiei reclamante să achite prețul barului.

6. La 5 octombrie 1998 compania reclamantă a primit o scrisoare de la Departament, în care era invitată să se prezinte și să ofere informații cu privire la modalitățile de plată, în caz contrar barul urmînd să fie scos pentru vânzare la licitație.

7. La 13 noiembrie 1998, Comisia a adoptat decizia nr. 42 ("decizia din 1998") prin care a confirmat permisiunea de a privatiza barul și a stabilit prețul final la 348,676 lei (echivalentul aproximativ a 47,250 USD la acel moment).

8. La 24 decembrie 1998, compania reclamantă a încheiat cu Departamentul un contract de vânzare-cumpărare a barului. Compania reclamantă a plătit prețul deplin, indicat în contract (348,676 lei).

B. Primul set de proceduri judiciare

9. La 15 ianuarie 1999 G-L a inițiat un proces de judecată împotriva Departamentului, solicitînd anularea deciziei din 1998 și suspendarea activității barului. Aceasta a pretins că proprietatea permisă spre vânzare companiei reclamante de către Comisie era parte a unei clădiri atribuite patrimoniului cultural național (spațiu cu un sistem de linii tehnice, comun pentru utilitatea întregii clădiri) și că era unul dintre tipurile de proprietate care, potrivit legii, nu putea fi obiect al privatizării.

10. Potrivit companiei reclamante, ca urmare a solicitărilor sale din 5 februarie și 31 mai 1999, la cea din urmă dată, aceasta a fost acceptată în proces în calitate de intervenient principal.

11. Ca urmare a mai multor decizii ce vizau aspectele procedurale, la 4 mai 2000 Judecătoria Economică de Circumscripție din Chișinău a respins cererea G-L. Hotărîrea n-a fost atacată în apel și a devenit definitivă cincisprezece zile mai tîrziu.

12. Procurorul General a solicitat Curții Supreme de Justiție să redeschidă procedura, ca parte a unei căi extraordinare de atac. La 28 noiembrie 2001, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare depus de procuror, a casat hotărîrea din 4 mai 2000 și a dispus rejudecarea cauzei.

13. La 29 octombrie 2002 suplimentar la pretențiile sale anterioare G-L a înaintat o cerere împotriva companiei reclamante pentru a declara nul contractul de vânzare-cumpărare a barului din 24 decembrie 1998. În aceeași zi Departamentul de asemenea a depus o acțiune în instanța de judecată

împotriva companiei reclamante, solicitînd anularea acestui contract, din moment ce obiectul său nu putea fi privatizat în mod legal.

14. Între timp, la 6 septembrie 2001, Comisia a adoptat decizia nr. 89 ("decizia din 2001"), prin care a anulat parțial decizia din 1998 în partea ce se referea la autorizarea privatizării barului, fără a invoca careva motive.

15. La data de 11 octombrie 2002, compania reclamantă a inițiat o acțiune în instanță, solicitînd anularea deciziei Comisiei, menționată în paragraful precedent. În acest sens, a menționat că partea relevantă a deciziei din 1998, care permitea privatizarea barului a constituit obiectul unui proces judiciar care s-a încheiat cu pronunțarea hotărîrii din 11 octombrie 2000 (a se vedea punctul 25 de mai sus) și care a devenit definitivă.

16. Judecătoria Economică de Circumscripție din Chișinău a decis să conexeze acțiunea companiei reclamante împotriva Comisiei (referitor la decizia din 2001), cu acțiunile intentate de G-L și Departamentul împotriva companiei reclamante (cu privire la anularea vînzării barului).

17. La 18 noiembrie 2002, aceeași instanță a admis pretențiile companiei reclamante și a respins pe cele ale Departamentului și G-L. Ea a casat decizia din 2001 ca fiind ilegală. Curtea a remarcat faptul că, Judecătoria Economică de Circumscripție din Chișinău, prin hotărîrea definitivă din 11 octombrie 2000 (a se vedea paragraful 25 de mai jos), a anulat decizia din 1999 și că această hotărîre a confirmat legalitatea deciziei de a permite privatizarea barului. Curtea a continuat să examineze fondul cauzei și a constatat că privatizarea nu a fost contrară prevederilor legale.

18. Departamentul și G-L au depus apel. Compania reclamantă a susținut că a făcut achiziția cu bună-credință și a subliniat că inițiativa privatizării barului a aparținut Departamentului iar aceasta a fost avertizată că barul urma să fie vîndut la licitație în cazul în care ea nu-l va cumpăra (a se vedea punctul 6 de mai sus).

19. La 12 februarie 2003 Curtea Supremă de Justiție a anulat hotărîrea din 18 noiembrie 2002. Acesta a hotărît cu privire la fondul cauzei și a constatat că instanța inferioară a interpretat în mod eronat anumite aspecte ale legislației relevante și a ajuns la concluzia că, în conformitate cu prevederile legale, subsolul G- L era situat într-o clădire care era o parte a proprietății de stat care nu era supusă privatizării. Prin urmare, aceasta a declarat nul contractul prin care barul a fost cumpărat de la Departament și a dispus *restitutio in integrum*, adică companiei reclamante să-i fie restituită suma plătită în timpul privatizării.

20. Potrivit Guvernului, compania reclamantă a fost lăsată să continue să închirieze barul de la stat.

C. Al doilea set de proceduri judiciare

21. Între timp, în perioada cînd primul set de proceduri în instanța de judecată era pendinte, compania reclamantă a solicitat înscrierea titlului de proprietate asupra barului în Registrul Bunurilor Imobile ("RBI"), bazîndu-se pe decizia din 1998 și contractul cu Departamentul. RBI a respins această cerere la 2 și 16 februarie 1999, bazîndu-se pe decizia Guvernului nr. 39 din 22 ianuarie 1999 prin care întreaga clădire fusese transferată cu titlu gratuit

Parlamentului. La 17 martie 1999, compania reclamantă a acționat în justiție Departamentul (solicitând transferul *de facto* a proprietății) și RBI-ul (solicitând înregistrarea titlului de proprietate a obiectului privatizat).

22. La data de 30 iunie 1999, Judecătoria Economică de Circumscripție din Chișinău a dispus ca RBI să înregistreze titlul de proprietate a companiei reclamante asupra barului și să emită confirmarea relevantă, iar Departamentul să transfere proprietatea companiei reclamante. Curtea a constatat că, în conformitate cu decizia din 1998 și contractul dintre Departamentul și compania reclamantă acesta din urmă a cumpărat proprietatea relevantă și că Departamentul nu a contestat pretențiile companiei reclamante, în timp ce RBI nu s-a prezentat. Nici un apel nu a fost depus și hotărârea a devenit definitivă.

23. Procurorul General a solicitat Curții Supreme de Justiție să redeschidă procedurile (recurs în anulare), susținând, printre altele, că o altă acțiune în justiție în ceea ce privește legalitatea privatizării (primul set de proceduri) era în curs. Curtea Supremă de Justiție a respins această cerere la 15 decembrie 1999, menționând că dacă procedurile paralele menționate de către Procurorul General au dus la anularea contractului de vânzare a bunului în cauză, hotărârea din 30 iunie 1999 ar putea fi revizuită în conformitate cu legea.

D. Al treilea set de proceduri judiciare

24. În timp ce primul set de proceduri era încă pendinte, la 10 septembrie 1999, Comisia a adoptat decizia nr. 59 ("decizia din 1999"), prin care acesta a casat decizia din 1998 în partea ce se referea la permisiunea de a privatiza barul, fără a prezenta motive care să justifice această decizie. La 21 ianuarie 2000, Departamentul a informat compania reclamantă cu privire la această decizie, precizând că la adoptarea acesteia, Comisia a luat în considerare decizia Guvernului nr. 39 din 22 ianuarie 1999 privind transferarea clădirii Parlamentului.

25. La data de 12 iulie 2000, compania reclamantă a inițiat proceduri judiciare prin care a încercat să anuleze decizia din 1999. La data de 11 octombrie 2000, Judecătoria Economică de Circumscripție din Chișinău a anulat decizia Comisiei 1999 ca fiind ilegală, constatând că, între timp, decizia Guvernului nr. 39 menționată mai sus a fost anulată prin hotărârea Guvernului nr. 435 din 10 mai 2000. G-L nu a fost parte la acest proces.

26. La data de 21 noiembrie 2001 Colegiul de recurs a Judecătoriei Economice a Republicii Moldova a respins recursul Departamentului ca fiind tardiv. Hotărârea din 11 octombrie 2000 a devenit definitivă.

II. LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ RELEVANTĂ

27. Partea relevantă din art.131 din Codul de procedură civilă (în vigoare la momentul evenimentelor) are următorul conținut:

“Articolul 131. Acceperea sau refuzul de a primi o cerere de chemare în judecată
... Judecătorul refuză să examineze cererea

... (4) în cazul în care a acceptat spre examinare un litigiu între aceleași părți, având același obiect și aceleași temeuri; ...”.

CAPETE DE PLÎNGERE

28. Compania reclamantă s-a plîns în temeiul articolului 6 § 1 din Convenție că nu i-a fost respectat dreptul la un proces echitabil, din cauza hotărîrilor judecătorești divergente adoptate în aceeași problemă.

29. De asemenea, compania reclamantă s-a plîns în baza aceluiași articol de casarea hotărîrii finale din 4 mai 2000.

30. În continuare, compania reclamantă s-a plîns că procesul de judecată a fost excesiv de lung.

31. Compania reclamantă a pretins că Curtea Supremă de Justiție nu a fost ”o instanță independentă și imparțială”, așa cum prevede articolul 6 § 1 din Convenție.

32. În cele din urmă, compania reclamantă s-a plîns în baza art. 13 coroborat cu articolul 6 § 1 din Convenție pentru că nu a beneficiat de remedii eficiente în ceea ce privește pretențiile sale cu privire la durata procedurilor.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE (HOTĂRÎRI CONTRADICTORII)

33. Compania reclamantă s-a plîns în temeiul articolului 6 § 1 din Convenție precum că principiul securității juridice a fost încălcat prin adoptarea unei hotărîri judecătorești care a tratat într-un mod diferit o problemă deja soluționată printr-o hotărîre definitivă anterioară. Acesta a considerat că hotărîrile adoptate în al doilea și al treilea set de proceduri, din 30 iunie 1999 și, respectiv, 21 noiembrie 2001, au confirmat legalitatea permisiunii de a privatiza barul, în timp ce hotărîrea din 12 februarie 2003 a declarat contractul de vânzare nul.

34. Guvernul a considerat că deciziile instanțelor naționale au fost corecte și bine motivate, în conformitate cu dispozițiile imperative ale legii.

35. Curtea reamintește că în toate sistemele juridice principiul autorității lucrului judecat, care rezultă dintr-o hotărîre judecătorească definitivă se limitează *ad personam* și *ad rem* (a se vedea, de exemplu, *Sivova și Koleva v. Bulgaria*, nr. 30383/03, § 71, 15 noiembrie 2011). În cauza dată, este necesar să se verifice dacă hotărîrile definitive adoptate la 30 iunie 1999 și 21 noiembrie 2001 au recunoscut legalitatea privatizării proprietății în cauză, astfel încît hotărîrea Curții Supreme de Justiție din 12 februarie 2003, prin constatarea nulității privatizării să fi lipsit hotărîrile anterior adoptate de caracterul lor definitiv.

36. Trebuie remarcat mai întîi faptul că părțile nu au solicitat niciodată în mod expres, în cadrul celui de-al doilea și al treilea set de proceduri, ca

instanțele să determine legalitatea privatizării. Din materialele cauzei rezultă clar că al doilea set de proceduri s-a referit la refuzul RBI de a înregistra contractul și titlul de proprietate al companiei reclamante asupra barului în baza deciziei 1998 din cauza unei decizii din 1999 a Guvernului, prin care întreaga clădire a fost transferată cu titlu gratuit Parlamentului (a se vedea punctul 21 de mai sus), precum și la omisiunea *de facto* a Departamentului de a transfera proprietatea privatizată. Este adevărat că instanța, la adoptarea deciziei sale, s-a bazat pe decizia din 1998 și pe contractul de vânzare-cumpărare a barului. Cu toate acestea, niciuna dintre părți nu au pus la îndoială legalitatea privatizării.

37. Al treilea set de proceduri s-a referit la o decizie a Comisiei din 1999, bazată pe decizia Guvernului din 1999 menționată anterior (a se vedea punctele 24 și 25 de mai sus). Iarăși, în cadrul prezentei proceduri instanțelor naționale nu le-a fost solicitată examinarea validității deciziei inițiale de a permite privatizarea în 1998, avînd în vedere interdicția de a vinde anumite bunuri de stat, dar faptul dacă decizia Comisiei 1999 ar fi putut anula în mod legal o parte a deciziei originale din 1998 adoptată de către aceeași autoritate.

38. Prin urmare, este evident nu numai că părțile nu au cerut instanțelor să examineze legalitatea privatizării, ca atare, dar și că al doilea și al treilea set de proceduri, fiecare a avut un obiect distinct de primul set de proceduri. Într-adevăr, acesta din urmă se referea la legalitatea privatizării barului în litigiu din punctul de vedere al interdicției legale privind privatizarea anumitor proprietăți de stat, o prevedere care exista înainte de decizia din 1998 și contractul de vânzare-cumpărare.

39. Poziția companiei reclamante poate fi, de asemenea, înțeleasă în sensul că, în timpul adoptării hotărîrilor din 30 iunie 1999 și 21 noiembrie 2001 instanțele s-au ocupat în mod implicit cu problema legalității privatizării, cu atât mai mult că una dintre hotărîri s-a bazat pe decizia din 1998 și contractul dintre compania reclamantă și Departamentul și că, ulterior, o instanță a constatat că decizia din 11 octombrie 2000 a confirmat legalitatea privatizării (a se vedea paragraful 17 de mai sus). În această privință, Curtea notează că, deși aceste hotărîri au fost adoptate înainte de orice hotărîre din primul set de proceduri, aceasta din urmă a fost inițiată de G-L înainte ca orice altă acțiune să fie depusă în instanță (a se vedea punctul 9 de mai sus). Ulterior, cazul a devenit unul dintre G-L și Departamentul împotriva companiei reclamante (a se vedea paragraful 10 de mai sus), iar principalul obiect a fost, de la bun început, legalitatea privatizării și a contractului de vânzare-cumpărare, din punct de vedere al interdicției legale de a vinde anumite tipuri de proprietăți ale statului.

40. În conformitate cu legea aplicabilă la momentul respectiv (a se vedea punctul 27 de mai sus), instanțele nu dau curs unei cereri cînd la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și avînd aceleași temeuri. Prin urmare, dacă al doilea și al treilea set de proceduri ar fi tratat aceeași problemă a legalității privatizării și a legalității contractului ca și primul set de proceduri, astfel de acțiuni judiciare ar fi fost lăsate fără examinare. Aplicarea acestei reguli de procedură confirmă, în opinia Curții, faptul că fiecare set de proceduri în prezenta cauză a avut, separat, propriul său obiect. Deci, de aici reiese și poziția Curții

Supreme de Justiție de respingere a cererii Procurorului General de redeschidere a celui de-al doilea set de proceduri (a se vedea punctul 23 de mai sus), constatînd că contractul de vînzare a barului urma să fie anulat printr-o hotărîre ulterioară ca parte a primului set de proceduri în cadrul căreia hotărîrea din 30 iunie 1999 ar putea fi revizuită.

41. Prin urmare, nici constatarea Curții Supreme de Justiție din care rezultă că privatizarea ar fi fost contrară legii, nici anularea contractului de vînzare-cumpărare dispus de către aceasta nu au pus în pericol principiul securității juridice.

În consecință, această plîngere este vădit nefondată și urmează a fi în conformitate cu articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE (CASAREA UNEI HOTĂRÎRI JUDECĂTOREȘTI DEFINITIVE)

42. Compania reclamantă s-a plîns în temeiul articolului 6 § 1 din Convenție cu privire la casarea, la 28 noiembrie 2001, a unei hotărîri judecătorești definitive în favoarea sa în ceea ce privește valabilitatea privatizării (a se vedea paragraful 12 de mai sus).

43. Guvernul a susținut că plîngerea în acest sens a fost depusă tardiv.

44. Curtea reiterează că "casarea unei hotărîri definitive este un act instantaneu care nu creează o situație continuă, chiar dacă atrage după sine o redeschidere a procedurilor" (a se vedea *Frunze c. Moldovei* (dec.), nr. 42308/02, pe 14 septembrie 2004). Casarea hotărîrii definitive în acest caz a avut loc la data de 28 noiembrie 2001. Perioada de șase luni a început să curgă de la această dată, în timp ce această cerere a fost introdusă la data de 7 iulie 2003, cu mai mult de șase luni mai tîrziu.

Prin urmare, plîngerea a fost introdusă în afara termenului prevăzut de articolul 35 § 1 din Convenție și trebuie să fie respinsă ca inadmisibilă, în temeiul articolului 35 § 4 din Convenție.

II. ALTE PRETINSE VIOLĂRI ALE CONVENȚIEI

45. Compania reclamantă s-a plîns, în temeiul articolului 6 § 1 că durata procedurilor judiciare a fost excesivă și că Curtea Supremă de Justiție nu a fost un "tribunal independent și imparțial", și de asemenea, în conformitate cu articolul 13 coroborat cu articolul 6 § 1 din Convenție, precum că nu ar fi beneficiat de remedii eficiente în ceea ce privește pretențiile sale cu privire la durata procedurilor.

46. Avînd în vedere toate materialele aflate în posesia sa, Curtea constată că aceste plîngeri nu dezvăluie nici o aparență de încălcare a drepturilor și libertăților stabilite în Convenție sau în Protocoalele sale. În special, Curtea notează faptul că compania reclamantă nu s-a plîns în temeiul articolului 1 din Protocolul 1 la Convenție și nu a solicitat, prin intermediul instanțelor interne, o compensație echitabilă pentru orice prejudicii cauzate acesteia ca urmare a anulării contractului din cauza unei erori a autorității statului de a

vinde proprietatea în mod ilegal. În acest sens, cazul diferă de *Dacia S.R.L. c. Moldovei* (nr. 3052/04, §§ 51-66, 18 Martie 2008).

Rezultă că restul cererii urmează să fie respinsă ca fiind vădit nefondată, în temeiul articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea în unanimitate

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 7 iulie 2106.

Stanley Naismith
Grefier

Işıl Karakaş
Preşedinte